

EIROPAS PARLaments

2009 - 2014

Sesijas dokuments

A7-0204/2013

6.6.2013

ZIŅOJUMS

par reģionālo politiku kā daļu no plašākām valsts atbalsta shēmām
(2013/2104(INI))

Reģionālās attīstības komiteja

Referents: *Oldřich Vlasák*

Atzinumu sagatavoja (*):
Sharon Bowles, Ekonomikas un monetārā komiteja

(*) Iesaistītā komiteja — Reglamenta 50. pants

SATURA RĀDĪTĀJS

	Lpp.
EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS	3
PASKAIDROJUMS	13
EKONOMIKAS UN MONETĀRĀ KOMITEJAS ATZINUMS	18
NODARBINĀTĪBAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAS ATZINUMS	23
KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS	27

(*) Iesaistītā komiteja — Reglamenta 50. pants

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

par reģionālo politiku kā daļu no plašākām valsts atbalsta shēmām

(2013/2104(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 174. pantu un nākamos pantus, kuros noteikts ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas mērķis un definēti strukturālie finanšu instrumenti, kas izmantojami šā mērķa sasniegšanai,
- ņemot vērā LESD 107. panta 3. punkta a) un c) apakšpunktu, kas paredz, ka valsts reģionālais atbalsts ir piemērots ekonomikas attīstības veicināšanai noteiktos mazāk attīstītos Eiropas Savienības apgabalos,
- ņemot vērā Komisijas 2011. gada 6. oktobra grozīto priekšlikumu (COM(2012)0496) Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu, uz kuriem attiecas vienotais stratēģiskais satvars, un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (COM(2013)0146),
- ņemot vērā 2013. gada 17. janvāra rezolūciju par valsts atbalsta modernizāciju¹,
- ņemot vērā Reģionu komitejas 2013. gada 1. februāra atzinumu Nr. 2232/2012 par valsts reģionālā atbalsta pamatnostādņēm 2014.–2020. gadam,
- ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2013. gada 26. marta atzinumu INT/653 par iekšējo tirgu un valsts reģionālo atbalstu,
- ņemot vērā Komisijas valsts reģionālā atbalsta pamatnostādnes 2007.–2013. gadam²,
- ņemot vērā Komisijas 2012. gada 8. maija paziņojumu „ES valsts atbalsta modernizācija (VAM)” (COM(2012)0209),
- ņemot vērā Komisijas lēmumu C(2012)7542, galīgā redakcija, lietā SA 33243 — *Jornal de Madeira*,

¹ Pieņemtie teksti, P7_TA(2013)0026.

² OV C 54, 4.3.2006., 13. lpp.

- ņemot vērā Komisijas „Konkurences ģenerāldirektorāta dokumentu par valsts reģionālā atbalsta pamatnostādņu 2014.–2020. gadam projektu”,¹
 - ņemot vērā Eiropadomes secinājumu par daudzgadu finanšu shēmu 57. punktu (2013. gada 7. un 8. februāris — Reģionālais atbalsts)²,
 - ņemot vērā Komisijas 1998. gada paziņojumu dalībvalstīm par reģionālās un konkurences politikas saikni, stiprinot koncentrēšanu un savstarpēju atbilstību (COM(98)0673),
 - ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas spriedumu apvienotajās lietās T-443/08 un T-455/08T (*Mitteldeutsche Flughafen* un *Flughafen Leipzig/Halle*/Komisija),
 - ņemot vērā Komisijas paziņojumu „Vispirms domāt par mazākajiem” — Eiropas Mazās uzņēmējdarbības akts „Small Business Act” (COM(2008)0394),
 - ņemot vērā Reglamenta 48. pantu,
 - ņemot vērā Reģionālās attīstības komitejas ziņojumu un Ekonomikas un monetārās komitejas un Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas atzinumus (A7-0204/2013),
- A. tā kā Komisija patlaban veic valsts atbalsta modernizāciju (VAM), kuras mērķi ir sekmēt izaugsmi, koncentrēties uz galvenajiem jautājumiem un vienkāršot, pilnveidot un pasteidzināt attiecīgo noteikumu īstenošanu;
- B. tā kā jauno priekšlikumu izstrādes tiesiskais pamats, kas noteikts LESD 109. pantā, paredz tikai apspriešanos ar Parlamentu, nevis parasto likumdošanas procedūru; tā kā Parlaments nevar ietekmēt pamatnostādņu par valsts reģionālo atbalstu 2014.–2020. gadam pieņemšanu;
- C. tā kā parastā likumdošanas procedūra attiecībā uz kohēzijas politikas tiesību aktu kopumu par Eiropas struktūrfondiem un investīciju fondiem 2014.–2020. gadam vēl nav noslēgusies;
- D. tā kā valsts atbalsta shēmās visbiežāk izmantotie atbalsta veidi ir dotācijas un subsīdijas, nodokļu atlaides, atbrīvojumi no maksājumiem, stimulējoši pasākumi, aizdevumi ar atvieglotiem nosacījumiem, garantijas, mazākas aizņēmuma procentu likmes un valsts, reģionālo un vietējo pārvaldes iestāžu, kā arī valsts kontrolē esošu struktūru līdzdalība kapitālā un arvien vairāk publiskās un privātās partnerības formu;
- E. tā kā pastāv virkne noteikumu par valsts atbalstu, kā arī pamatnostādnes, kas tiek piemērotas reģionālā, konkrētu nozaru vai horizontālā līmenī, savukārt izvēle attiecībā uz to, kuru atbalsta veidu piemērot, zināmā mērā ir atstāta dalībvalstu ziņā;
- F. tā kā Komisija ir norādījusi, ka tās valsts reģionālā atbalsta pamatnostādņu (RAP) mērķis ir veicināt konkurētspējīgu un saskaņotu vienoto tirgu, vienlaikus nodrošinot, ka pēc iespējas tiek mazināta atbalsta kropļojošā ietekme;

¹ Brisele, 2012. g. (datums nav norādīts).

² EUCO 37/13, 8.2.2013, 22. lpp.

- G. tā kā valsts atbalstam būtu jāpapildina citu ES politikas jomu, jo īpaši kohēzijas politikas, mērķi un ar to būtu jācenšas līdzsvarot citu ES politikas jomu, jo īpaši kohēzijas politikas, mērķus;
- H. tā kā valsts atbalsta noteikumu piemērošana un interpretēšana lielā mērā ir atkarīga arī no Tiesas judikatūras;
- I. tā kā regulu projektu kopumā par kohēzijas politiku 2014.–2020. gadam kā viens no vispārējiem *ex ante* nosacījumiem ir paredzēts mehānisms, kas nodrošina ES valsts atbalsta efektīvu īstenošanu un piemērošanu;
- J. tā kā valsts atbalsta un valsts atbalsta kontroles *ex post* ietekme uz dalībvalstīm, reģioniem un vietējām pārvaldes iestādēm, kā arī uz uzņēmumiem, tirgiem un ekonomiku kopumā nav tikusi pietiekami novērtēta, kā to savā ziņojumā „Komisijas darba efektivitāte valsts atbalsta novērtēšanā” norāda Revīzijas palāta¹;
- K. tā kā atbalsta saņēmēju galvenā problēma saistībā ar valsts atbalsta vai kohēzijas politikas noteikumiem ir bažas par administratīvo slogu,

Valsts atbalsta noteikumu un kohēzijas politikas saskaņošana

1. atzinīgi vērtē Komisijas ierosinātās 2014.–2020. gada reģionālā atbalsta pamatnostādnes, kas ir VAM programmas neatņemama daļa; vēlreiz pauž atbalstu tam, ka noteikumi, pēc kuriem tiek vērtēts, vai ir pamats sniegt valsts atbalstu, tiek izstrādāti pēc kopīgiem principiem un konsekventi iekļauti gan Vispārējā grupu atbrīvojuma regulā² (VGAR), gan dažādās pamatnostādnēs; atbalsta to, ka tiek pieņemti vienkāršāki, paredzami un efektīvāki noteikumi par valsts atbalsta kontroli un īstenošanu, veicot rūpīgu ekonomisko analīzi;
2. uzskata, ka kohēzijas politikas un valsts atbalsta shēmu noteikumu īstenošana nolūkā palielināt ieguldījumus vietējā un reģionālā līmenī un nostiprināt publiskā un privātā sektora partnerību ir ļoti svarīga, lai sekmētu ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, reģionālo un vietējo attīstību, gudru, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi un darbvieta radīšanu; tomēr pauž bažas par to, vai valsts atbalsta noteikumi ir saskaņoti ar Eiropas struktūrfondu un investīciju fondu īstenošanu; tādēļ mudina Komisiju nodrošināt VAM atbilstību regulām par kohēzijas politiku 2014.–2020. gadam, lai nebūtu lielu atšķirību attieksmē pret teritorijām, kas pieder pie vienas un tās pašas to reģionu kategorijas, uz kuriem attiecas kohēzijas politika;
3. pauž nožēlu, ka saskaņā ar LESD 109. pantu, kas ir pamatā pilnvarojošajai regulai un netieši arī VGAR, ar Parlamentu ir tikai jāapspiežas, bet koplēmuma procedūra nav piemērojama; uzskata šo demokrātijas trūkumu par nepieņemamu; ierosina šo trūkumu pēc iespējas drīzāk novērst, īstenojot iestāžu sadarbību konkurences politikas jomā, un to labot nākamajos Līguma grozījumos; norāda, ka Komisijas plāns padziļinātas

¹ Eiropas Revīzijas palātas 2011. gada Īpašais ziņojums Nr. 15 „Vai Komisijas procedūras nodrošina valsts atbalsta kontroles efektīvu pārvaldību”.

² Komisijas 2008. gada 6. augusta Regula (EK) Nr. 800/2008, kas atzīst noteiktas atbalsta kategorijas par saderīgām ar kopējo tirgu, piemērojot Līguma 87. un 88. pantu (vispārējā grupu atbrīvojuma regula), OV L 214, 9.8.2008., 3. lpp.

ekonomiskās un monetārās savienības izveidei paredz līdz 2014. gadam iesniegt priekšlikumus grozījumiem Līgumā; uzskata, ka šādā priekšlikumā jāietver arī īpašs priekšlikums LESD 109. panta grozījumam, lai attiecīgajā pantā minētās regulas pieņemtu saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru;

4. mudina Komisiju turpināt juridiski nesaistošu pamatnostādņu izdošanu konkurences politikas jomā, jo īpaši par valsts atbalstu, pienācīgi ņemot vērā Tiesas judikatūru, lai ieinteresētajām personām nodrošinātu zināmu juridisko noteiktību;
5. uzsver, ka galvenais valsts atbalsta kontroles uzdevums ir nodrošināt līdzvērtīgus konkurences apstākļus konkurētspējīgā un saskanīgā iekšējā tirgū; pilnībā atbalsta VAM vispārējo mērķi — pielāgot valsts atbalsta noteikumus vajadzībai sekmēt ekonomisko izaugsmi Eiropas Savienībā; atzīmē, ka jo īpaši svarīgi ir veicināt ekonomisko izaugsmi vismazāk attīstītajos ES reģionos, pēc iespējas ierobežojot atbalsta kropļojošo ietekmi iekšējā tirgū;
6. uzsver, ka valsts atbalsta noteikumiem, kā arī kohēzijas politikas mērķiem būtu jāuzlabo stāvoklis reģionos un mazāk attīstītajās teritorijās un ka VAM procesā ir jāņem vērā mērķi panākt kohēziju visā ES teritorijā, t. i., veicināt reģionu ilgtspējīgu attīstību un uzlabot labklājību; uzskata, ka konkurences noteikumu modernizācija ir jābalsta uz pilnīgu apzināšanos par šo noteikumu ietekmi pašvaldību līmenī;
7. aicina Komisiju nodrošināt, lai gudra, ilgtspējīga un iekļaujoša izaugsme, kas pamatojas uz valsts atbalstu, tiktu veicināta vispārējā saskaņā ar uzticamām ilgtermiņa fiskālās konsolidācijas stratēģijām; ierosina, lai Komisija, izstrādājot konkrētām valstīm paredzētus ieteikumus, pienācīgāk ņem vērā saiknes starp valsts atbalsta politiku un finanšu uzraudzību, un aicina dalībvalstis ņemt vērā šīs saiknes, izstrādājot to stabilitātes un konverģences programmas un valstu reformu programmas; uzsver, ka ir jāvienkāršo noteikumi un valsts atbalsts ir jāsniedz mazākā apmērā, toties mērķtiecīgāk, paturot prātā, ka valsts atbalstu paredzēts piešķirt izņēmuma kārtā, nevis vispārēji; uzsver, ka ir jānovērš un nav jāpieļauj dalībvalstu cīņas par subsīdijām, jo īpaši laikā, kad visā ES ir stingri budžeta ierobežojumi;
8. uzskata, ka reģionālais atbalsts var būt efektīvs tikai tad, ja tas tiek izmantots taupīgi un samērīgi un piešķirts galvenokārt vismazāk attīstītajiem ES reģioniem, kur tas ir visvairāk vajadzīgs; uzsver atbalsta strukturālo ieguldījumu reģionālajā attīstībā, jo īpaši pašreizējā dziļas ekonomikas krīzes kontekstā; aicina Komisiju atzīt, ka krīzes kritērijs „nopietni traucējumi kādas dalībvalsts tautsaimniecībā” ir joprojām piemērojams gan reālajā ekonomikā, gan finanšu nozarē, un precizēt un standartizēt kritērijus šā novērtējuma veikšanai;
9. norāda, ka kohēzijas politikas struktūrfondi un valsts atbalsts uzņēmumiem nedaudz pārklājas; uzsver, ka nozīmīga izdevumu daļa ES kohēzijas politikā 2014.–2020. gada laikposmam attiecas uz VGAR un ka šajā sakarībā svarīgas ir ne vien RAP, bet arī citas horizontālas vai atsevišķām nozarēm paredzētas pamatnostādnes; norāda, ka visiem šiem valsts atbalsta instrumentiem jābūt savstarpēji saskaņotiem, kā arī jāatbilst kohēzijas politikas mērķiem un ka visiem šiem noteikumiem galu galā būtu jānodrošina valsts līdzekļu efektīva izmantošana un jāveicina izaugsme;

10. norāda uz VGAR nozīmi visā VAM procesā, jo grupu atbrīvojums no paziņošanas prasībām attiecībā uz konkrētām atbalsta kategorijām var ievērojami samazināt administratīvo slogu dalībvalstīm, vienlaikus Komisijai ļaujot tās resursus galvenokārt izmantot visnopietnāko kropļojumu gadījumu risināšanai un veiksmīgāk noteikt īstenošanas pasākumu prioritātes; tādēļ uzskata, ka Komisijai vajadzētu publicēt jaunās VGAR projektu un visus tās kopējos principus pirms jebkādam konkrētām pamatnostādnēm;
11. atzinīgi vērtē Komisijas mērķi VAM procesā principus padarīt skaidrākus, godīgākus un vienkāršākus; uzskata, ka šiem principiem vajadzētu būt gan labi saskaņotiem ar citām ES politikas jomām, gan arī pietiekami skaidriem, paredzamiem un elastīgiem, lai tie atbilstu atsevišķu dalībvalstu un to reģionu vajadzībām, kuri saskaras ar krīzi un lielām ekonomiskām grūtībām; atkārtoti atzīst valsts atbalsta un valsts ieguldījumu nozīmi ekonomikas krīzes risināšanā un izaugsmes un nodarbinātības mērķu sasniegšanā; šajā sakarībā uzskata, ka Komisijai būtu jānodrošina, lai nākamajās reģionālā atbalsta pamatnostādnēs noteiktā atbalsta intensitāte netiktu attiecināta uz valsts subsīdijām no Eiropas struktūrfondiem un Investīciju fonda; pauž bažas par to, ka apspriešanās nolūkā publicētais priekšlikums nav pietiekami balstīts uz pierādījumiem un ka tas varētu būt pretrunā ar vienkāršošanas mērķi;

Valsts reģionālā atbalsta 2014.–2020. gadam teritoriālais pārklājums

12. norāda, ka pretēji citiem valsts atbalsta veidiem, ko var piešķirt visā ES, reģionālajam atbalstam atbilstīgi tā definīcijai vajadzētu būt ar ierobežotu ģeogrāfisko pārklājumu un iedzīvotāju aptvērumu;
13. uzskata, ka jaunajās reģionālā atbalsta pamatnostādnēs 2014.–2020. gadam minētais ģeogrāfiskais zonējums tomēr būtu jā saglabā un tam būtu jāpārsniedz pašreizējais 45 % līmenis, kā arī atbalsta intensitāte būtu jā saglabā pašreizējā līmenī, ņemot vērā politisko, ekonomisko un sociālo stāvokli dalībvalstīs un nelabvēlīgos dabas, ģeogrāfiskos un demogrāfiskos apstākļus dažos reģionos; norāda, ka globālā kontekstā ES un EEZ valstu ekonomika varētu nonākt nelabvēlīgākā situācijā salīdzinājumā ar trešām valstīm, kuras savā labā izmanto to, ka tajās nav pārāk stingru nodarbinātības sistēmu vai ka tajās ir zemāku izmaksu struktūras, kas tādējādi apdraud ES un EEZ valstu pievilcību; norāda, ka mazāk attīstītajās ES teritorijās nepieciešamās bilances korekcijas privātajā sektorā, valsts līdzekļu samazināšana taupības pasākumu dēļ un ekonomiskā nenoteiktība apdraud ieguldījumus un piekļuvi finansējumam, tādējādi palielinot reģionu atšķirības;
14. uzskata, ka jaunajiem noteikumiem nevajadzētu būt ierobežojošai ietekmei uz ieguldījumiem reģionos un to izaugsmē, tiem pārejot no mazāk attīstīto reģionu kategorijas uz attīstītāku reģionu kategoriju; apzinās, ka atsevišķi reģioni, kas saskaņā ar pašreizējo sistēmu ir tiesīgi saņemt valsts atbalstu, nākotnē varētu neatbilst reģionālā atbalsta pamatnostādnēs minētajiem zonējuma kritērijiem un tādēļ varētu tikt izslēgti no zonējuma shēmas; uzskata, ka šiem reģioniem būtu vajadzīgs īpašs drošības režīms, kas līdzinātos kohēzijas politikas pārejas reģionu principam un nodrošinātu lielāku konsekvenci starp regulām par kohēzijas politiku 2014.–2020. gadam un konkurences noteikumiem, kā arī ļautu dalībvalstīm tikt galā ar jauno situāciju; šajā sakarībā ierosina, ka reģioniem, kurus 2007.–2013. gada periodā uzskatīja par „a” reģioniem,

2014.–2020. gada periodā būtu jāpiešķir iepriekš noteiktu „c” reģionu statuss; aicina Komisiju nodrošināt iespēju 2014.–2020. gada periodā bijušajos „a” reģionos, tostarp statistiskā efekta reģionos 2007.–2013. gada periodā, kā arī „c” reģionos palielināt maksimālo atbalsta intensitāti;

15. uzsver valsts atbalsta nozīmi valstīs, kuras īpaši smagi skārusi krīze un kurām saskaņā ar kohēzijas politiku sniegtais valsts finansējums varētu būt vienīgais ieguldījumu avots; šajā sakarībā ierosina apsvērt īpašus reģionālos izņēmumus, kas neietilpst reģionālā atbalsta kartēs, lai ļautu dalībvalstīm mazināt krīzes negatīvās sekas; norāda, ka Komisijai, nosakot tiesības saņemt valsts atbalstu, par pamatu jāizmanto ekonomikas attīstība 2008.–2010. gadā un nodarbinātība 2009.–2011. gadā, neraugoties uz to, ka šie laika posmi vēl nevar būt par kritēriju, lai noteiktu krīzes un dabas katastrofu izraisīto traucējumu teritoriālo ietekmi; aicina Komisiju rīkoties, pamatojoties uz jaunākajiem un konkrētiem datiem; ierosina — nolūkā novērst plaisu Komisijai būtu jāpagarina pašreizējo RAP un reģionālo karšu termiņš vismaz par sešiem mēnešiem, jo jaunās kartes nebūs iespējams apstiprināt savlaicīgi; atzinīgi vērtē Komisijas nodomu 2017. gadā veikt „c” reģionu karšu vidusposma pārskatīšanu;
16. aicina Komisiju ņemt vērā tās lēmumu par reģionālo atbalstu ietekmi uz ekonomiku plašākā ģeogrāfiskā kontekstā, jo pierobežas reģioni var sacensties ar EEZ teritoriju par saimnieciskās darbības izvietojumu; iesaka Komisijai šo jautājumu ņemt vērā tās ES kaimiņattiecību politikā un sarunās ar kandidātvalstīm;
17. atgādina par Eiropadomes nostāju, kas uzdevusi Komisijai nodrošināt, ka tiek ņemta vērā to reģionu īpašā situācija, kuri robežojas ar konverģences reģioniem; tādēļ uzsver, ka liela nozīme ir līdzsvarotai pieejai, nosakot tā dēvētos „a” un „c” reģionus, lai mazinātu atbalsta intensitātes atšķirību starp dažādu dalībvalstu blakus esošiem reģioniem; aicina Komisiju nodrošināt, lai tie reģioni, kas nav tiesīgi saņemt valsts atbalstu un kas robežojas ar citas valsts „a” reģioniem, saņemtu īpašu piešķirumu atbilstoši „c” reģionu pārklājumam; uzskata, ka šāds piešķirums, piemērojot vispārējā finansējuma sliekšņa izņēmumu, būtu jāparedz dalībvalstīm papildus piešķirumam, ko paredz iepriekš noteiktiem un nenoteiktiem „c” reģioniem; uzstāj, ka atbalsta intensitātes atšķirība starp visām reģionu kategorijām un dažāda lieluma uzņēmumiem būtu jāierobežo maksimāli līdz 15 %;
18. vērš Komisijas uzmanību uz stāvokli tālākajos reģionos, mazapdzīvotos reģionos un salu reģionos; ierosina piešķirt tiem valsts atbalstu kā kompensāciju par to izolētību, attālo atrašanos, mazo teritoriju, sarežģīto reljefu, klimatu un ierobežoto tirgus lielumu; prasa saskaņot kohēzijas tiesību aktu paketi ar konkurences politikas prasībām par darbības atbalstu šīm teritorijām; prasa Komisijai jaunajās RAP vēlreiz skaidri noteikt darbības atbalsta degressivitātes un ierobežotības laikā novēršanas principus šajos reģionos; aicina Komisiju precizēt tālākajiem reģioniem piešķirtā valsts atbalsta definīciju, īpašu uzmanību pievēršot papildu transporta izmaksām;
19. aicina Komisiju „iepriekš noteiktu „c” reģionu” sarakstā, uz ko attiecas LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkts, iekļaut visus *NUTS* 2. līmeņa reģionus, kurus veido tikai viena vai vairākas salas;
20. ierosina, ka, nosakot reģionu trūkumus, būtu jāļauj dalībvalstīm izmantot plašāku

parametru kopumu, lai, nosakot teritorijas, kas tiesīgas saņemt valsts atbalstu, tiktu ņemts vērā ne tikai mazapdzīvotības kritērijs, bet arī citi kritēriji, piemēram, nelabvēlīgi ģeogrāfiskie un demogrāfiskie apstākļi vai dabas katastrofu biežums; uzskata, ka valsts atbalsts ir likumīga kompensācija par nelabvēlīgajiem apstākļiem, ko rada izolētība, attālā atrašanās un mazā teritorija un ka šāds nosacījums būtu uzskatāms par *objektīvu kritēriju*, nosakot 2014.–2020. gadā reģioniem paredzētā valsts atbalsta teritoriālo pārklājumu, lai salu reģioni spētu pārvarēt strukturālos nelabvēlīgos apstākļus un lai nodrošinātu priekšnosacījumus ekonomiskai, sociālai un teritoriālajai izaugsmei;

Valsts atbalsta noteikumu administratīvie ierobežojumi saistībā ar kohēzijas politiku

21. uzskata, ka valsts atbalsta noteikumu piemērošanu kohēzijas politikas programmās varētu labāk panākt, koncentrējoties uz liela apjoma un mērķtiecīgāku atbalstu, vienkāršojot noteikumus, tostarp paziņošanas noteikumus un paplašinot horizontālās kategorijas Pilnvarojumā regulā¹ un grupu atbrīvojuma noteikumu tvērumu VGAR; iesaka palielināt *de minimis* atbalsta sliekšņus; norāda, ka *de minimis* sliekšņu paaugstināšana, īpaši attiecībā uz lauksaimniecības, zivsaimniecības un transporta nozari, varētu palīdzēt tālākajiem reģioniem un salu reģioniem pielīdzināt savu konkurētspēju cietzemes reģioniem;
22. atkārtoti aicina Komisiju savlaicīgi paredzēt skaidras norādes, lai novērtētu, kāds atbalsts saskaņā ar definīciju LESD 107. panta 1. punktā ir vai nav uzskatāms par valsts atbalstu, kā arī detalizētus kritērijus svarīgu un mazāk svarīgu valsts atbalsta gadījumu nodalīšanai, kā paziņots VAM ceļvedī;
23. uzskata, ka, ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas spriedumu apvienotajās lietās *Mitteldeutsche Flughafen* un *Flughafen Leipzig/Halle*/Komisija, ir būtiski garantēt valsts atbalsta noteikumu pareizu piemērošanu kohēzijas politikas programmās saimnieciskās darbības nolūkos īstētajos infrastruktūras projektos, lai nodrošinātu, ka vietējām un reģionālajām pārvaldes iestādēm un/vai to publiskajām struktūrām netiek radīts lielāks administratīvais slogs; uzsver, ka šo projektu īstenošanu nevajadzētu apdraudēt finanšu pārvaldības noteikumu stingrajām prasībām, tostarp noteikumiem par neizmantoto piešķirumu atcelšanu, kas attiecas uz kohēzijas politiku, un valsts atbalsta piešķiršanas procedūrā paredzētajai sūdzību iesniegšanas praksei;
24. lai nodrošinātu vienkāršotu, taču saskaņotu pieeju, atkārtoti aicina sniegt skaidrojumu attiecībā uz tā valsts atbalsta izvērtējumu, ko dalībvalstis piešķirušas saskaņā ar grupu atbrīvojuma regulām, jo kohēzijas politikas 2014.–2020. gada plānošanas periodā tas var radīt īpašas grūtības ne vien MVU, bet arī vietējām un reģionālajām pārvaldes iestādēm un to struktūrām; uzsver, ka vienkāršošanu nevajadzētu censties panākt uz izpildes rēķina;
25. uzsver, ka vispārējie *ex ante* nosacījumi attiecībā uz valsts atbalstu kohēzijas politikas ietvaros paredz, ka Komisijai būtu jāpiemēro aktīvāka pieeja valsts atbalsta piešķiršanas gadījumiem, jo īpaši tad, ja palielinās tāda atbalsta apjoms un tvērums, uz kuru neattiecas paziņošanas prasības; atbalsta Revīzijas palātas nostāju, ka Komisijai būtu jāuzlabo informētība par paziņošanas pienākumu, jāsekmē labākās prakses izmantošana, jāsniedz

¹ Padomes 1998. gada 7. maija Regula (EK) Nr. 994/98. OV L 142, 14.5.1998., 1. lpp.

mērķtiecīga informācija par dažādiem paziņošanas veidiem, kā arī jāparedz regulāri atjauninātas sadaļas, kurā tiktu skatīti bieži uzdotie jautājumi, publicēšana Komisijas konkurences tīmekļa vietnē un jāizveido palīdzības dienests, kurā varētu uzdot jautājumus par pamatnostādņu interpretāciju;

26. uzskata, ka dalībvalstīm un reģioniem savas darbības būtu labāk jāsaskaņo ar Komisiju, jo īpaši attiecībā uz iesniedzamās informācijas un sagatavojamo paziņojumu kvalitāti un savlaicīgumu; aicina dalībvalstis nodrošināt valsts atbalsta *ex ante* nosacījumu pienācīgu piemērošanu saskaņā ar kohēzijas politiku un valsts atbalsta noteikumu labāku ievērošanu valsts līmenī;
27. aicina Komisiju un dalībvalstis informācijas kampaņas par valsts atbalsta noteikumiem īpaši paredzēt tieši reģionālajām un vietējām iestādēm, no kurām daudzas tikai retu reizi ir piešķirušas valsts atbalstu un tādēļ tām ir visai ierobežotas zināšanas par noteikumiem, kas uz to attiecas; aicina Komisiju to ņemt vērā, izvērtējot *ex ante* nosacījumus, kas piemērojami valsts atbalstam dalībvalstīs;
28. aicina Komisiju arī turpmāk nodrošināt, ka administratīvie, juridiskie un pārredzamības nodrošināšanas pienākumi saistībā ar VAM noteikumu piemērošanu ir pēc iespējas skaidrāki; uzskata, ka atsevišķi no jauna ierosinātie noteikumi RAP projektā 2014.–2020. gadam, piemēram — hipotētisku scenāriju apraksti, nepārprotami pierādījumi par atbalsta ietekmi uz ieguldījuma izvēli vai nosacījums, ka darbu pie projekta nedrīkst sākt, pirms valsts iestādes ir pieņēmušas lēmumu piešķirt atbalstu, — kurus Komisija vēlētos ieviest nākamajā plānošanas periodā, attiecinot tos gan uz uzņēmumiem, kas piesakās stimuliem, gan uz dalībvalstīm un to pašvaldību līmeņa pārvaldes struktūrām, ir pretrunā vienkāršošanas un birokrātijas mazināšanas principam, kura ievērošana tiek sekmēta gan kohēzijas politikā, gan citās ES un valstu politikas jomās; atkārtoti norāda, ka šādi noteikumi var nozīmēt to, ka atsevišķi projekti tiks izslēgti no ieguldījumu atbalsta saņēmēju vidus vai nekad netiks uzsākti; uzskata, ka nepieciešamība regulāri izvērtēt valsts atbalsta lietderību tālākajos reģionos varētu apdraudēt drošību un prognozējamību, kas nepieciešamas ieguldītājiem un uzņēmumiem, lai tie meklētu tirgus iespējas attiecīgajos reģionos;

Reģionu pievilcība un valsts atbalsta noteikumi

29. uzsver, cik svarīgi ir nodrošināt skaidrus un tiešus noteikumus gan attiecībā uz reģionālo, gan konkrētai nozarei paredzēto valsts atbalstu, lai piesaistītu ārvalstu tiešos ieguldījumus ES un tās reģionos un lai nodrošinātu to konkurētspēju pasaulē un ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju;
30. atzinīgi vērtē jaunus ierosinātos noteikumus par pārredzamību (pamatnostādņu projekta 127. un 128. punkts); mudina dalībvalstis ievērot šos noteikumus un centrālajā tīmekļa vietnē publicēt pilnīgu un precīzu informāciju par piešķirto atbalstu;
31. mudina Komisiju padarīt vienkāršāku un skaidrāku MVU piekļuvi valsts atbalstam vismazāk attīstītajos reģionos, atzīstot šo uzņēmumu nozīmi reģionālajā attīstībā; vienlaikus aicina Komisiju izvērst un pastiprināt izpildes pasākumus nozīmīgākos, iespējami kropļojošākos gadījumos;

32. atzīst Komisijas norādītās problēmas saistībā ar ieguldījumu atbalstu lieliem uzņēmumiem, ņemot vērā, ka pierādījumi netieši norāda uz stimulējošas ietekmes trūkumu; uzskata — lai gan valsts atbalsts galvenokārt būtu jāpiešķir MVU, lielu uzņēmumu, kuri kā kategorija ietver arī ģimenes uzņēmumus, kas ir pārāk lieli, lai atbilstu MVU definīcijai, un uzņēmumus ar vidēji lielu kapitālu, izslēgšana no valsts atbalsta noteikumiem apgabalos, uz kuriem attiecas LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkts, ir nepamatota, ņemot vērā šo uzņēmumu ieguldījumu nodarbinātībā, piegādes ķēdes, ko tie veido kopā ar MVU, to ierasto līdzdalību inovācijā, pētniecībā un izstrādē un to pozitīvo ieguldījumu cīņā ar ekonomikas krīzi; uzskata, ka lielo uzņēmumu klātbūtne bieži vien ir MVU panākumu atslēga, jo tie var iesaistīties lielo uzņēmumu vadītās kopās un strādāt kā darbu apakšuzņēmēji; atgādina, ka Komisija pati ir atzinusi, ka lielo uzņēmumu ieguldījumi rada domino efektu un nodrošina piekļuvi pasaules tirgiem; uzsver, ka lēmums izslēgt lielus uzņēmumus „c” apgabalos varētu izraisīt darbvietu zaudēšanu un mazāku ekonomisko aktivitāti reģionos, mazināt reģionu konkurētspēju un pievilcību ārvalstu ieguldījumiem, kā arī izraisīt uzņēmumu pārvietošanu uz citiem reģioniem ES teritorijā un ārpus tās; tādēļ ierosina, ka būtu jā saglabā šādu „c” apgabalu uzņēmumu tiesības saņemt valsts atbalstu, atbalsta piešķiršanai piemērojot īpašu pārbaudi pēc individuāla paziņojuma un papildu atbilstības kritērijus saistībā ar stimulējošu ietekmi un ieguldījumu reģionālajā attīstībā ar kopu veidošanas un apakšlīgumu slēgšanas palīdzību;
33. uzskata, ka lielo uzņēmumu tiesības saņemt valsts atbalstu būtu jānosaka ne tikai atkarībā no uzņēmuma lieluma vai nozares, kurā tas darbojas, bet arī atkarībā no to darbvietu aptuvenā skaita, kuras varētu tikt radītas un saglabātas atbalsta saņemšanas rezultātā, šo darbvietu vai attiecīgā projekta kvalitātes un ilgtspējības un ņemot vērā ilgtermiņa ietekmi uz attiecīgā reģiona attīstību, tostarp sociālajiem aspektiem; uzsver, ka saskaņā ar subsidiaritātes principu lēmumu pieņemšana par to, kuriem konkrētajiem projektiem piemīt vislielākais potenciāls sasniegt ES politikas jomās izvirzītos mērķus, būtu jāatstāj dalībvalstu, attiecīgo reģionu un vietējo pārvaldes iestāžu ziņā;
34. piekrīt Komisijai, ka būtu jāizvairās no tā, ka valsts atbalsta rezultātā darbību pārvieto no vienas EEZ vietas uz citu; tomēr pauž šaubas par ierosinātā projekta 24. un 25. punktu un 122.–124. punktu, uzskatot, ka tie nav pietiekami saskanīgi ar kohēzijas politiku un ir nesaderīgi ar vienkāršošanas mērķi; jo īpaši norāda, ka divi gadi ir patvaļīgi noteikts skaitlis un ka šo noteikumu var nebūt iespējams īstenot, jo būs grūti pierādīt jebkādu cēloņsakarību un plāna esamību divus gadus iepriekš; pauž bažas, ka šis noteikums var dot priekšrocības trešo valstu uzņēmumiem salīdzinājumā ar Eiropas uzņēmumiem un ka tas var izraisīt pārvietošanu ārpus EEZ, kamēr pretējā gadījumā darbību ar reģionālā atbalsta palīdzību varētu piesaistīt atbalstāmajam reģionam;
35. norāda uz reģionus reāli apdraudošo risku, proti, to, ka valsts atbalstu saņēmušie uzņēmumi varētu tikt pārvietoti gan Eiropas Savienībā, gan arī ārpus tās; norāda uz Eiropas Komisijas ierosināto drošības klauzulu, kas uzliktu par pienākumu lielajiem uzņēmumiem saglabāt ieguldījumus un radītās darbvietas reģionā, kurā atbalsts piešķirts, vai arī atmaksāt šo atbalstu; vērš Komisijas uzmanību uz patlaban notiekošajām sarunām par kohēzijas politikas regulām 2014.–2020. gadam un prasa saskaņot kohēzijas politikā un konkurences politikā noteiktos attiecīgos laikposmus, kuros uzņēmumiem, kas saņēmuši ES līdzekļus / valsts atbalstu, ir jā saglabā ieguldījumi un darbvietas;

36. pauž šaubas arī par to, ka reģionālo atbalstu nevarētu saņemt „grūtībās nonākuši uzņēmumi tādā izpratnē, kā noteikts Komisijas pamatnostādnēs par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai” (pamatnostādņu projekta 11. punkts); uzskata, ka uzņēmumiem, kas tiek pārstrukturēti, nebūtu jāpiemēro stingrāki pasākumi, jo īpaši tad, ja šo uzņēmumu atbalsta pieprasījumu *a priori* negatīvs vērtējums varētu izraisīt to pārvietošanu ārpus ES; norāda, ka šābrīža nedrošajā un pastāvīgi mainīgajā uzņēmējdarbības vidē atbildīga uzņēmumu pārstrukturēšana ir galvenais veids, kā nodrošināt ieguldījumu, darbvietu un izaugsmes ilgtspējību ilgtermiņā; norāda, ka projektā ierosinātais noteikums ne vien ir pretrunā ar palīdzību atbalstāmo reģionu uzņēmumiem, ko skārusi ekonomikas krīze, bet to arī nav iespējams īstenot, ņemot vērā, ka šajās pamatnostādnēs nav skaidri iekļauta precīza grūtībās nonākušu uzņēmumu definīcija; atgādina 2013. gada 15. janvāra rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par darbinieku informēšanu un uzklausišanu un pārstrukturēšanas paredzēšanu un pārvaldību¹, ar kuru tiek prasīts pieņemt tiesību aktu par šiem jautājumiem, kā arī prasa Komisijai nekavējoties rīkoties;
37. pauž pārliecību — tā kā pamatnostādnes ir izstrādātas septiņu gadu laikposmam, ir būtiski saglabāt zināmu elastību to pārskatīšanā, kā minēts projekta 177. punktā, lai būtu iespējams veikt turpmāk nepieciešamus pielāgojumus;
38. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai.

¹ Pieņemtie teksti, P7_TA(2013)0005.

PASKAIDROJUMS

Ievads

Eiropas Komisija 2011. gada jūnijā uzsāka debates par kohēzijas politikas tiesību aktu kopumu. Tā mērķis ir palīdzēt izveidot konkurētspējīgāku Eiropas Savienību un, izmantojot kohēzijas politikas ieguldījumus, sasniegt stratēģijas „Eiropa 2020” mērķus, vienlaikus palīdzot mazāk attīstītajiem reģioniem līdzsvarot to attīstības līmeni ar reģioniem, kuros šis līmenis ir augstāks. Saskaņā ar Lisabonas līguma ieviestajām izmaiņām kohēzijas politikas tiesību akti patlaban tiek izskatīti parastajā likumdošanas procedūrā, kas Eiropas Parlamentam dod iespēju regulās iekļaut tā politisko vēstījumu. Starpiestāžu debates vēl nav noslēgušās, un daudzos jautājumos vēl joprojām jāpanāk kompromiss.

Attiecībā uz valsts atbalstu kohēzijas politikas tiesību aktu kopumā ir ieviesti valsts atbalsta *ex ante* nosacījumi, kas dalībvalstīm jāievēro. To mērķis ir nodrošināt ES valsts atbalsta tiesību aktu efektīvu īstenošanu un piemērošanu kohēzijas politikas ietvaros, un tie būtu jāpiemēro visiem atbalsta veidiem (tostarp *de minimis* atbalsta apjomam, dotācijām vai atbalstam, kas sniegts, izmantojot finanšu instrumentus). Komisija uzraudzīs, vai dalībvalstis ievēro šos *ex ante* nosacījumus un vai valsts pārvalde spēj izskatīt attiecīgos gadījumus, tostarp savlaicīgi atgūt piešķirtos līdzekļus.

Komisija 2012. gada maijā uzsāka valsts atbalsta noteikumu modernizācijas procesu, sagatavojot paziņojumu par valsts atbalsta modernizāciju. Trīs galvenie šī procesa mērķi ir koncentrēšanās uz izaugsmi, vienlaikus saglabājot spēcīgu, dinamisku un konkurētspējīgu iekšējo tirgu, pievēršanās lielākajiem valsts atbalsta gadījumiem, kas kropļo iekšējo tirgu, un to lēmumu, kas saistīti ar valsts atbalsta piešķiršanas procedūrām, pieņemšanas procesa pilnveidošana un paātrināšana. Tam sekoja virknes jaunu, katrai nozarei pielāgotu valsts atbalsta noteikumu dokumentu projektu sagatavošana, kā arī jaunu valsts reģionālā atbalsta noteikumu pamatnostādņu sagatavošana. Visi šie dokumenti laikā no 2013. gada februāra līdz aprīlim bija pieejami sabiedriskajai apspriešanai, un ir paredzams, ka Komisija tos oficiāli apstiprinās vēl pirms vasaras iestāšanās.

Komisijas šā gada sākumā publicētajā valsts reģionālā atbalsta pamatnostādņu (VRAP) projektā ir ierosināta virkne jaunu jautājumu, no kuriem svarīgākie ir šādi:

- jaunajās pamatnostādnēs ietvertā teritoriālā zonējuma pārskatīšana un vispārējā finansējuma sliekšņa samazināšana līdz 42 % attiecībā uz jomām, kas tiesīgas saņemt finansējumu;
- atbalsta intensitātes samazināšana „a” reģionos;
- dažu jaunu administratīvu pienākumu ieviešana, kas jāpilda finansējuma saņēmējiem;
- lielo uzņēmumu izslēgšana no atbalsta saņēmēju vidus „c” reģionos un tiem pieejamo produktīvo ieguldījumu ierobežošana „a” reģionos.

Valsts reģionālā atbalsta pamatnostādnes papildinās grozītie vispārējie grupu atbrīvojuma noteikumi (to pieņemšana plānota 2013. gada beigās), kas kopā ar *de minimis* atbalsta apjoma noteikumiem, saskaņā ar pašreizējām shēmām piešķirto atbalstu, kā arī atbalstu projektiem, kas atbilstoši Komisijas lēmumam par vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumiem

(VTNP)¹ atzīti par tādiem, kuros tiek sniegti VTNP, un ar atbalstu, uz kuru attiecas Regula (EK) Nr. 1370/2007², veido izņēmumu grupu, uz kuru neattiecas pienākums par iepriekšēju paziņošanu.

VAM procesā Eiropas Parlaments piedalās tikai apspriešanās, nevis lēmumu pieņemšanā. Eiropas Parlaments savā 2013. gada 17. janvāra rezolūcijā par valsts atbalsta modernizāciju pāuda bažas par demokrātijas trūkumu šādā lēmumu pieņemšanas procesā. Attiecībā uz reģionālo perspektīvu rezolūcijā minētajos svarīgajos jautājumos tika norādīts uz valsts atbalsta nozīmi dalībvalstīs un reģionos krīzes laikā, Komisija tika aicināta aktīvāk nodalīt svarīgus un ne tik svarīgus atbalsta gadījumus un tika vērsta uzmanība uz 40 % lielo tādu Vispārējai grupu atbrīvojuma regulai atbilstošu atbalsta gadījumu īpatsvaru, kuri saskaņā ar Revīzijas palātas nostāju ir uzskatāmi par problemātiskiem.

Eiropas Savienības Tiesa 2012. gada decembrī pieņēma spriedumu *Leipzig/Halle* lietā. Tiesa nolēma, ka pastāv saikne starp infrastruktūras izmantošanu kā saimnieciskās darbības veidu un infrastruktūras būvniecību nolūkā to vēlāk izmantot. Tā kā dalībvalstis infrastruktūras būvniecību bieži vien neuzskata par atbilstošu valsts atbalsta noteikumiem (to sabiedriskās nozīmes uzdevumu dēļ), posms, kurā būtu jāsniedz paziņojums Komisijai, bieži vien ticis izlaists. Turpmāk tā vairs nedrīkstētu notikt, jo Tiesas lēmums par publisko infrastruktūru šo jautājumu ir atrisinājis. Tomēr tas nozīmētu lielāku spiedienu uz valsts pārvaldes iestādēm, kas finansē publiskas infrastruktūras būvniecību saskaņā ar turpmāko kohēzijas politiku, kā arī bažas par lielākiem administratīvajiem ierobežojumiem vietējām un reģionālajām pārvaldes iestādēm, kas iegulda līdzekļus šādos projektos.

Attiecībā uz iepriekš minētajiem jautājumiem, kas ir savstarpēji saistīti un ietekmēs kohēzijas politikas veidolu un īstenošanu pēc 2014. gada, REGI komiteja nolēma reaģēt un sagatavoja Eiropas Parlamenta rezolūcijas priekšlikuma projektu.

Valsts atbalsta noteikumu un kohēzijas politikas saskaņošana

Saskaņā ar Līgumu par Eiropas Savienības darbību kohēzijas politikai būtu jākoncentrējas uz skarto un mazāk attīstīto reģionu ekonomisko, sociālo un teritoriālo situāciju³. Līgumā arī noteikts, ka atbalsts, kas sniegts mazāk attīstīto reģionu strukturālās, ekonomiskās un sociālās situācijas uzlabošanai, ir uzskatāms par saderīgu ar ES iekšējo tirgu⁴. Lai gan abām ES politikas jomām — valsts atbalsta politikai, kā arī kohēzijas politikai — ir atšķirīga priekšvēsture, tām tomēr ir arī dažas kopīgas vērtības, proti, palīdzība mazāk attīstītajiem reģioniem, to attīstības veicināšana, atbalsts teritorijām, kurās ir zemāks dzīves līmenis vai kurās valda bezdarbs.

ES iestādēm būtu jācenšas panākt saskaņotu pieeju abām politikas jomām. Taču pašreizējā kārtība, kādā notiek darbs pie abu politikas jomu galvenajiem tiesību aktiem, kā arī to dažādās apstiprināšanas procedūras nesniedz pat ne daļēju skaidrību par šo politikas jomu savstarpējo mijiedarbību. Paredzams, ka valsts atbalsta noteikumus vai reģionālajai attīstībai vēl nozīmīgākās valsts reģionālā atbalsta pamatnostādnes Komisija pieņems vēl pirms tam, kad

¹ [http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52012XC0111\(02\):LV:NOT](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52012XC0111(02):LV:NOT).

² 2007. gada 23. oktobra Regula (EK) Nr. 1370/2007 par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus

³ LESD 174. pants.

⁴ LESD 107. pants.

būs noslēgušās starpiestāžu sarunas par kohēzijas politikas tiesību aktu kopumu. Faktiski tas var novest pie dažādu pieeju izmantošanas abās politikas jomās un pie skaidru, paredzamu un elastīgu un ar kohēzijas politiku savienojamu noteikumu trūkuma.

Valsts reģionālā atbalsta teritoriālais tvērums 2014.–2020. gadā

Jauna ģeogrāfiskā tvēruma sliekšņa iekļaušana jaunajos valsts atbalsta noteikumos, kā arī atbalsta intensitātes samazināšana „a” reģionos ir viens no būtiskiem jauno valsts reģionālā atbalsta pamatnostādņu jautājumiem. Referents vēlētos to apspriest sīkāk, jo ES pastāv zināmas bažas, kas liek uzskatīt, ka šis lēmums nebūtu jāpieņem tagad.

Pirmais arguments ir krīze un valsts ieguldījumu nozīme ekonomisko grūtību laikā dalībvalstīs. Šajā laikā sniegtā valsts atbalsta nozīme ir būtiska reģionālajai attīstībai un to nevar novērtēt par zemu. Kā norāda Revīzijas palāta, „valsts atbalsts rūpniecībai un pakalpojumu nozarei (izņemot dzelzceļus, citu transportu, lauksaimniecību un zivsaimniecību) līdz 2008. gada otrās puses finanšu krīzei bija ap 0,5 % no ES-27 IKP, bet 2009. gadā palielinājās līdz 3,5 % no IKP jeb EUR 410 miljardiem, kas ir augstākais līmenis kopš 1990. gada, kad Komisija sāka apkopot valsts atbalsta statistiku”¹. Ir skaidrs, ka valsts atbalsta shēmu piešķirtās dotācijas un stimuli atsevišķām dalībvalstīm un to reģioniem palīdz pārvarēt grūto ekonomisko situāciju un sekmē izaugsmi un darbavietu radīšanu.

Taču ne jau tikai dalībvalstīs valdošā krīze kalpo par argumentu, kas liek būt uzmanīgiem VAM procesā un apsvērt reālo situāciju. Ir arī citi jautājumi — ES konkurētspēja pasaules tirgū salīdzinājumā ar trešām valstīm, kas gūst labumu no vienkāršākām nodarbinātības sistēmām vai zemākām izmaksām, vai politiskā un sociālā situācija dalībvalstīs. Šiem visiem ir jābūt pietiekami spēcīgiem argumentiem, lai atteiktos no sākotnēji iecerētās jauno valsts reģionālā atbalsta pamatnostādņu 2014.–2020. gadam teritoriālā tvēruma samazināšanas vai atbalsta intensitātes ierobežošanas reģionos. VAM procesā ir jāņem vērā reālā situācija dalībvalstīs un reģionos, izprotot jauno noteikumu ietekmi vietējā līmenī.

Ļoti sarežģīta ir arī to reģionu situācija, kuri neietilpst valsts reģionālā atbalsta kartēs. Palīdzības liegšana šiem reģioniem tāda īpaša drošības tīkla veidā, kas līdzinātos kohēzijas politikas pārejas reģionu principam, būtu uzskatāma par negodīgu un varētu tiem radīt grūtības sasniegt stratēģijas „Eiropa 2020” mērķus. Risinājums varētu būt, piemēram, visu pašreizējo „a” reģionu uzskatīšana par „c” reģioniem neatkarīgi no to oficiālās situācijas ekonomikas statistikas jomā.

Valsts atbalsta noteikumu administratīvie ierobežojumi saistībā ar kohēzijas politiku

Lai efektīvi un vienkārši piemērotu valsts atbalsta noteikumus saskaņā ar kohēzijas politiku, ir svarīgi, lai VAM process būtu koncentrēts uz liela apjoma atbalstu un noteikumu vienkāršošanu. To varētu panākt, palielinot *de minimis* atbalsta sliekšni vai paplašinot horizontālās kategorijas Pilnvarojumā regulā² un grupu atbrīvojuma noteikumu tvērumu Vispārējā grupu atbrīvojuma regulā³.

¹ Eiropas Revīzijas palātas Īpašais ziņojums Nr. 15 „Vai Komisijas procedūras nodrošina valsts atbalsta kontroles efektīvu pārvaldību”, 2011. gads.

² Padomes 1998. gada 7. maija Regula (EK) Nr. 994/98.

³ Eiropas Komisijas 2008. gada 6. augusta Vispārējā grupu atbrīvojuma regula ((EK) Nr. 800/2008).

Būs nepieciešama arī labāka izņēmuma noteikumu piemērošana no Komisijas un dalībvalstu puses. Komisijai būtu jāpaskaidro, kuri kritēriji attiecas uz svarīgiem un ne tik svarīgiem atbalsta gadījumiem, savukārt dalībvalstīm būtu savlaicīgi jāsniedz pilnīga informācija, kad to par atsevišķiem gadījumiem lūdz finansējuma saņēmēji. Referents uzskata, ka Komisijas pieejai jābūt aktīvākai un jāuzlabo informētība par valsts atbalsta gadījumiem, jo īpaši to vietējo un reģionālo pārvaldes iestāžu informētība, kuras tikai retu reizi piešķir valsts atbalstu.

Pēc ES Tiesas sprieduma apvienotajās lietās *Mitteldeutsche Flughafen* un *Flughafen Leipzig/Halle*/Komisija dalībvalstis un vietējās un reģionālās pārvaldes iestādes uzskata, ka, pārvaldot projektus saskaņā ar kohēzijas politiku, palielināsies ar valsts atbalstu saistītā administratīvā darba apjoms un birokrātija. Jo īpaši tas attiecas uz projektiem, kas saistīti ar lielākiem infrastruktūras objektiem, ja tiek ņemta vērā to turpmākā izmantošana saimnieciskās darbības nolūkos.

Revīzijas palātas ziņojumā uzmanība ir vērsta uz sākotnējās izskatīšanas un paziņošanas procesu ilgumu. Lai nonāktu pie galīgā lēmuma, 40 % gadījumu ir vajadzīgi vairāk nekā seši mēneši. Komisija bieži izmanto savas tiesības prasīt skaidrojošu informāciju no dalībvalsts, kas bieži tiek pieprasīta tiesību aktos noteikto termiņu beigās. Tā kā daudzos gadījumos dalībvalsts savlaicīgi nesniedz atbildi un pagarina tās sniegšanas termiņu, viss process kļūst neizturami ilgs. Tas pats attiecas arī uz oficiālās izmeklēšanas procedūru — sūdzību iesniegšanas procedūra ir ļoti ilga un nav pietiekami pārredzama. Ņemot vērā iepriekš minēto, vietējām un reģionālajām pārvaldes iestādēm var būt problēmas saistībā ar stingro finanšu pārvaldības noteikumu, tostarp ar kohēzijas politikā paredzēto neizmantoto piešķirumu atcelšanas noteikumu, izpildi.

Līdz ar jaunajiem valsts atbalsta noteikumiem rodas šaubas par nolūka vienkāršot kohēzijas politikas, kā arī citu ES politikas jomu īstenošanu. Projektu īstenošanu vēl birokrātiskāku padara papildu vajadzība sniegt iepriekšēju paziņojumu vai paziņojuma sniegšana arī attiecībā uz ERAF un Kohēzijas fonda infrastruktūras projektiem. Lielāks administratīvais slogs ir paredzēts arī uzņēmumiem, uz kuriem attiecas valsts reģionālā atbalsta noteikumi 2014.–2020. gadam, piemēram, ir paredzēts ieviest tādus jauninājumus kā hipotētisko scenāriju apraksti, nepārprotami pierādījumi par atbalsta ietekmi uz ieguldījuma izvēli vai nosacījums, ka darbu pie projekta nedrīkst sākt, pirms valsts iestādes ir pieņēmušas lēmumu piešķirt atbalstu. Tā kā procedūras jau tāpat ir ļoti garas un dalībvalstis bieži vien nesaprot, kas tām īsti ir jāizvērtē un kā, tas var novest pie atsevišķu projektu izslēgšanas no ieguldījumu atbalsta saņēmēju vidus.

Reģionu pievilcības stiprināšana, izmantojot valsts atbalsta noteikumus

Dalībvalstīm sniegtā iespēja nodrošināt stimulus dotāciju, nodokļu atlaižu, stimulējošu pasākumu, aizdevumu un garantiju veidā attiecīgos reģionus bieži padara pievilcīgākus un palīdz piesaistīt ārvalstu tiešos ieguldījumus. Taču nosacījumiem jomās, kurās atļauts piešķirt atbalstu lieliem uzņēmumiem, saskaņā ar valsts reģionālā atbalsta pamatnostādņēm jābūt visai ierobežotiem. Tie paredz „c” reģionos izslēgt lielos uzņēmumus no atbalsta saņēmēju vidus un ierobežot produktīvos ieguldījumus „a” reģionos. Saskaņā ar Komisijas projektu šajos reģionos produktīvos ieguldījumus var atļaut MVU, savukārt lielo uzņēmumu gadījumā tie ir jāierobežo.

Šis lēmums tomēr ir savstarpēji saistīts arī ar kohēzijas politiku. Komisija 2011. gada maija regulas projektā par Eiropas Reģionālās attīstības fondu ierosināja vispārēji izslēgt lielos uzņēmumus no produktīvo ieguldījumu jomas. Taču Eiropas Parlaments un Padome tam iebilda un starpiestāžu sarunu laikā puda vēlmi atvērt atsevišķas ieguldījumu prioritātes arī šiem uzņēmumiem un to produktīvajiem ieguldījumiem.

Jaunajās valsts reģionālā atbalsta pamatnostādņēs ir jāatspoguļo pašreizējais progress, kas panākts sarunās par ERAF un par abu iestāžu pausto viedokli attiecībā uz tādu uzņēmumu līdzdalību reģionālajā attīstībā, kas nav MVU. Jāņem vērā arguments, ka lēmums par to, kuram uzņēmumam piešķirt vai nepiešķirt atbalstu jomās, uz kurām attiecas valsts reģionālā atbalsta pamatnostādnes, saskaņā ar subsidiaritātes principu ir jāpieņem valsts vai pašvaldību līmenī. Taču referents arī uzskata, ka atbalsta piešķiršanas kritērijam nevajadzētu būt uzņēmuma lielumam, bet gan tā ieguldījumam reģionālajā attīstībā un nodarbinātībā, ieguldījumu kvalitātei vai projekta ilgtspējībai.

28.5.2013

EKONOMIKAS UN MONETĀRĀ KOMITEJAS ATZINUMS

Reģionālās attīstības komitejai

par reģionālo politiku kā daļu no plašākām valsts atbalsta shēmām
(2013/2104(INI))

Atzinumu sagatavoja (*): *Sharon Bowles*

(*) Iesaistītā komiteja — Reglamenta 50. pants

IEROSINĀJUMI

Ekonomikas un monetārā komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Reģionālās attīstības komiteju rezolūcijas priekšlikumā iekļaut šādus ierosinājumus:

1. atzinīgi vērtē Komisijas izstrādāto reģionālā atbalsta pamatnostādņu (RAP) projektu 2014.–2020. gadam kā valsts atbalsta modernizācijas (VAM) programmas neatņemamu daļu; atkārtoti pauž atbalstu pieejai, kurā atbilstības noteikumi valsts atbalsta vērtēšanai balstās uz kopīgiem principiem un ir saskanīgi gan Vispārējā grupu atbrīvojuma regulā (VGAR), gan dažādās pamatnostādnēs; atbalsta to, ka tiek pieņemti vienkāršāki, paredzami un efektīvāki noteikumi par valsts atbalsta kontroli un īstenošanu, veicot pamatīgu ekonomisko analīzi;
2. norāda uz VGAR nozīmi visā VAM procesā, jo grupu atbrīvojums no paziņošanas prasībām attiecībā uz konkrētām atbalsta kategorijām var ievērojami samazināt administratīvo slogu dalībvalstīm, vienlaikus Komisijai ļaujot tās resursus galvenokārt izmantot visnopietnāko kropļojumu gadījumu risināšanai un veiksmīgāk noteikt īstenošanas pasākumu prioritātes; tādēļ uzskata, ka Komisijai vajadzētu publicēt jaunās VGAR projektu un visus tās kopējos principus pirms jebkādam konkrētām pamatnostādnēm;
3. pauž nožēlu, ka saskaņā ar LESD 109. pantu, kas ir pamatā pilnvarojošajai regulai un netieši arī VGAR, ar Parlamentu ir tikai jāapspiežas, bet koplēmuma procedūra nav jāpiemēro; uzskata šo demokrātijas trūkumu par nepieņemamu; ierosina šo trūkumu pēc iespējas drīzāk novērst, īstenojot iestāžu sadarbību konkurences politikas jomā, un to labot

nākamajos Līguma grozījumos; norāda, ka Komisijas plāns padziļinātas ekonomiskās un monetārās savienības izveidei paredz līdz 2014. gadam iesniegt priekšlikumus grozījumiem Līgumā; uzskata, ka šādā priekšlikumā cita starpā jāietver īpašs priekšlikums LESD 109. panta grozījumam, lai attiecīgajā pantā minētās regulas pieņemtu saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru;

4. mudina Komisiju turpināt tiesiski nesaistošu pamatnostādņu izdošanu konkurences politikas jomā, jo īpaši par valsts atbalstu, pienācīgi ņemot vērā ES Tiesas judikatūru, lai ieinteresētajām personām nodrošinātu zināmu tiesisko noteiktību;
5. atzinīgi vērtē jaunus ierosinātos noteikumus par pārredzamību (pamatnostādņu projekta 127. un 128. pants); mudina dalībvalstis ievērot šos noteikumus un centrālajā tīmekļa vietnē publicēt pilnīgu un precīzu informāciju par piešķirto atbalstu;
6. uzsver, ka galvenais valsts atbalsta kontroles uzdevums ir nodrošināt līdzvērtīgus konkurences apstākļus konkurētspējīgā un saskanīgā iekšējā tirgū; pilnībā atbalsta VAM vispārējo mērķi — pielāgot valsts atbalsta noteikumus vajadzībai sekmēt ekonomisko izaugsmi ES; atzīmē, ka jo īpaši svarīgi ir veicināt ekonomisko izaugsmi vismazāk attīstītajos ES reģionos, pēc iespējas ierobežojot atbalsta kropļojošo ietekmi iekšējā tirgū;
7. tomēr aicina Komisiju nodrošināt, lai lietpratīga, ilgtspējīga un iekļaujoša izaugsme, kam pamatā valsts atbalsts, tiktu veicināta vispārējā saskaņā ar uzticamām ilgtermiņa fiskālās konsolidācijas stratēģijām; ierosina, lai Komisija, izstrādājot konkrētām valstīm paredzētus ieteikumus, pienācīgāk ņem vērā saiknes starp valsts atbalsta politiku un finanšu uzraudzību, un aicina dalībvalstis ņemt vērā šīs saiknes, izstrādājot stabilitātes un konverģences programmas un valstu reformu programmas; uzsver, ka ir jāvienkāršo noteikumi un valsts atbalsts ir jāsniedz mazākā apmērā, toties mērķtiecīgāk, paturot prātā, ka valsts atbalstu paredzēts piešķirt izņēmuma kārtā, nevis vispārēji; uzsver, ka ir jāizvairās no dalībvalstu cīņām par subsīdijām, jo īpaši laikā, kad visā ES ir stingri budžeta ierobežojumi;
8. uzskata, ka reģionālais atbalsts var būt efektīvs tikai tad, ja tiek izmantots taupīgi un samērīgi un tiek piešķirts galvenokārt vismazāk attīstītajiem ES reģioniem, kur tas ir visvairāk vajadzīgs; tāpēc uzskata, ka valsts atbalsta politika un kohēzijas politika lielā mērā papildina viena otru un padara viena otru efektīvāku; šajā sakarībā mudina Komisiju nodrošināt valsts atbalsta modernizācijas atbilstību ierosinātajām izmaiņām Struktūrfondu pamatregulā un novērst nevienlīdzīgu attieksmi pret apgabaliem, kuri piederīgi vienai kategorijai un kuri saskaras ar līdzīgām ekonomiskām grūtībām; uzsver atbalsta strukturālo ieguldījumu reģionālajā attīstībā, jo īpaši pašreizējā dziļas ekonomikas krīzes kontekstā; aicina Komisiju atzīt, ka krīzes kritērijs „nopietni traucējumi kādas dalībvalsts tautsaimniecībā” ir joprojām piemērojams gan reālajā ekonomikā, gan finanšu nozarē, un precizēt un standartizēt kritērijus šā novērtējuma veikšanai;
9. norāda, ka kohēzijas politikas struktūrfondi un valsts atbalsts uzņēmumiem nedaudz pārkļājas; uzsver, ka nozīmīga izdevumu daļa ES kohēzijas politikā 2014.–2020. gada laikposmam attiecas uz VGAR un ka šajā sakarībā svarīgas ir ne vien RAP, bet arī citas horizontālas vai atsevišķām nozarēm paredzētas pamatnostādnes; norāda, ka visiem šiem valsts atbalsta instrumentiem jābūt savstarpēji saskanīgiem, kā arī jāatbilst kohēzijas politikas mērķiem un ka visiem šiem noteikumiem galu galā būtu jānodrošina valsts

līdzekļu efektīva izmantošana un jāveicina izaugsme;

10. uzsver — ņemot vērā gaidāmās izmaiņas Struktūrfondu pamatregulā 2014.–2020. gada laikposmam, ne vien RAP, bet arī citu horizontālu vai atsevišķām nozarēm paredzētu pamatnostādņu modernizēšanā ir pienācīgi jāņem vērā izmaiņas kohēzijas politikas tiesību aktos, jo īpaši jaunā reģionu kategorizēšana; uzstāj, ka jāveido visu valsts atbalsta instrumentu un kohēzijas politikas reāla sinerģija, lai novērstu visas traucējošās neatbilstības un nodrošinātu pēc iespējas lielāku abu politikas jomu saskaņu;
11. atzīst Komisijas norādītās problēmas saistībā ar ieguldījumu atbalstu lieliem uzņēmumiem, ņemot vērā, ka pierādījumi netieši norāda uz stimulējošas ietekmes trūkumu; tomēr uzskata, ka lielu uzņēmumu pilnīga izslēgšana no valsts atbalsta noteikumiem apgabalos, uz kuriem attiecas LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkts, ir nepamatota, ņemot vērā šo uzņēmumu ieguldījumu nodarbinātībā, apakšlīgumu slēgšanu, no kā gūst labumu MVU, un līdzdalību pētniecībā un izstrādē; uzskata, ka lielu uzņēmumu klātbūtne bieži vien ir MVU panākumu pamatā, jo tie var iesaistīties lielu uzņēmumu vadītās kopās un darboties kā apakšuzņēmēji; uzsver, ka šāda lielu uzņēmumu izslēgšana var izraisīt darbvietu zaudējumu un mazāku ekonomisko aktivitāti reģionos, kā arī darbību pārvietošanu uz citiem reģioniem ES teritorijā vai ārpus tās; ierosina, ka būtu jāļauj piešķirt reģionālo atbalstu lieliem uzņēmumiem apgabalos, uz kuriem attiecas LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkts, atbalsta piešķiršanai piemērojot īpašu pārbaudi pēc individuāla paziņojuma un papildu atbilstības kritērijus saistībā ar stimulējošu ietekmi un ieguldījumu reģionālajā attīstībā ar kopām un apakšlīgumu slēgšanu;
12. mudina Komisiju padarīt vienkāršāku un skaidrāku MVU piekļuvi valsts atbalstam vismazāk attīstītajos reģionos, atzīstot šo uzņēmumu nozīmi reģionālajā attīstībā; vienlaikus aicina Komisiju izvērst un pastiprināt izpildes pasākumus nozīmīgākos, iespējami kropļojošākos gadījumos;
13. norāda — pretēji citiem valsts atbalsta veidiem, ko var piešķirt visā ES, reģionālajam atbalstam atbilstīgi definīcijai būtu jābūt ar ierobežotu ģeogrāfisko tvērumu un iedzīvotāju aptvērumu;
14. aicina Komisiju ņemt vērā tās lēmumu par reģionālo atbalstu ietekmi uz ekonomiku plašākā ģeogrāfiskā kontekstā, jo pierobežas reģioni var sacensties ar EEZ teritoriju par saimnieciskās darbības izvietojumu; iesaka Komisijai šo jautājumu ņemt vērā tās ES kaimiņattiecību politikā un sarunās ar kandidātvalstīm;
15. piekrīt Komisijai, ka būtu jāizvairās no tā, ka valsts atbalsta rezultātā darbību pārvieto no vienas EEZ vietas uz citu; tomēr pauž šaubas par ierosinātā projekta 24. un 25. punktu un 122.–124. punktu, uzskatot, ka tie nav pietiekami saskanīgi ar kohēzijas politiku un ir nesaderīgi ar vienkāršošanas mērķi; jo īpaši norāda, ka divi gadi ir patvaļīgi noteikts skaitlis un ka šo noteikumu var nebūt iespējams īstenot, jo būs grūti pierādīt jebkādu cēloņsakarību un plāna esamību divus gadus iepriekš; pauž bažas, ka šis noteikums var dot priekšrocības trešo valstu uzņēmumiem salīdzinājumā ar Eiropas uzņēmumiem un ka tas var izraisīt pārvietošanu ārpus EEZ, kurpretī ar reģionālo atbalstu darbību varētu piesaistīt atbalstāmajam reģionam;

16. pauž šaubas arī par to, ka reģionālo atbalstu nevarētu saņemt „grūtībās nonākuši uzņēmumi tādā izpratnē, kā noteikts Komisijas pamatnostādņēs par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai” (pamatnostādņu projekta 11. punkts); uzskata, ka uzņēmumiem, kas tiek pārstrukturēti, nebūtu jāpiemēro stingrāki pasākumi, jo īpaši tad, ja šo uzņēmumu atbalsta pieprasījuma apriņķis negatīvs vērtējums varētu izraisīt to pārvietošanu ārpus ES; norāda, ka šābrīža nedrošajā un pastāvīgi mainīgajā uzņēmējdarbības vidē atbildīga uzņēmuma reorganizācija ir galvenais līdzeklis, lai nodrošinātu ieguldījumu, darbvietu un izaugsmes ilgtspēju ilgtermiņā; norāda, ka ierosinātais noteikums ne vien ir pretrunā ar palīdzību atbalstāmo reģionu uzņēmumiem, ko skārusi ekonomikas krīze, bet to arī nav iespējams īstenot, ņemot vērā, ka šajās pamatnostādņēs nav skaidri iekļauta precīza grūtībās nonākušu uzņēmumu definīcija; atgādina 2013. gada 15. janvāra rezolūciju, ar kuru aicina pieņemt tiesību aktu par darbinieku informēšanu un uzklaušīšanu un pārstrukturēšanas paredzēšanu un pārvaldību¹, un prasa Komisijai nekavējoties rīkoties;
17. pauž pārliecību — tā kā pamatnostādnes ir izstrādātas septiņu gadu laikposmam, ir būtiski saglabāt zināmu elastību to pārskatīšanā, kā minēts projekta 177. punktā, lai būtu iespējams veikt turpmāk nepieciešamus pielāgojumus.

¹ Pieņemtie teksti, P7_TA(2013)0005.

KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS

Pieņemšanas datums	28.5.2013
Galīgais balsojums	+: 38 -: 1 0: 3
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Burkhard Balz, Elena Băsescu, Jean-Paul Besset, Sharon Bowles, Udo Bullmann, Diogo Feio, Markus Ferber, Elisa Ferreira, Ildikó Gáll-Pelcz, Jean-Paul Gauzès, Sven Giegold, Liem Hoang Ngoc, Gunnar Hökmark, Syed Kamall, Othmar Karas, Wolf Klinz, Jürgen Klute, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Werner Langen, Astrid Lulling, Arlene McCarthy, Marlene Mizzi, Sławomir Nitrás, Ivare Padar, Alfredo Pallone, Anni Podimata, Antolín Sánchez Presedo, Olle Schmidt, Peter Simon, Theodor Dumitru Stolojan, Ivo Strejček, Kay Swinburne, Sampo Terho, Marianne Thyssen, Ramon Tremosa i Balcells, Pablo Zalba Bidegain
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Thijs Berman, Philippe De Backer, Bas Eickhout, Sari Essayah, Mojca Kleva Kekuš, Thomas Mann

30.5.2013

NODARBINĀTĪBAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAS ATZINUMS

Reģionālās attīstības komitejai

par reģionālo politiku kā daļu no plašākām valsts atbalsta shēmām
(2013/2104(INI))

Referente: *Pervenche Berès*

IEROSINĀJUMI

Nodarbinātības un sociālo lietu komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Reģionālās attīstības komiteju rezolūcijas priekšlikumā iekļaut šādus ierosinājumus:

- ņemot vērā Komisijas 2008. gada 25. jūnija paziņojumu Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai „Vispirms domāt par mazākajiem: Eiropas Mazās uzņēmējdarbības akts „Small Business Act”” (COM(2008)0394),
- ņemot vērā 2011. gada 5. jūlija rezolūciju par Komisijas Piekto ziņojumu par kohēziju un kohēzijas politikas stratēģiju laikposmā pēc 2013. gada,
 - A. tā kā vismazāk attīstītajos ES reģionos attīstību var panākt, izmantojot valsts atbalsta shēmas, kas veicinātu turpmākus privātus ieguldījumus šajos reģionos un veidotu pamatu pozitīvai ietekmei uz nodarbinātību;
 - B. tā kā valsts atbalsts būtu labāk jāsaskaņo ar mērķiem, kas tika noteikti 2000. gada marta Eiropadomes sanāksmē Lisabonā, un ar stratēģijas „Eiropa 2020” mērķiem, vienlaikus palīdzot sasniegt citu ES politikas jomu, jo īpaši kohēzijas politikas, mērķus,
- 1. uzskata, ka kohēzijas politikas un valsts atbalsta shēmu noteikumu īstenošana nolūkā palielināt ieguldījumus vietējā un reģionālā līmenī ir ļoti svarīga, lai sekmētu ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, reģionālo un vietējo attīstību, gudru, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, tostarp rūpniecībā, un darbvietu radīšanu; tomēr pauž bažas par to, vai valsts atbalsta noteikumi ir saskaņoti ar stratēģijā „Eiropa 2020” noteiktajiem mērķiem un Eiropas struktūrfondu un investīciju fondu īstenošanu; tādēļ aicina izmantot saskaņotu pieeju valsts atbalstam un kohēzijas politikai, lai sasniegtu stratēģijas „Eiropa 2020” mērķus sociālajā jomā;

2. pauž nožēlu, ka šīs reformas juridiskais pamats neparedz lielāku Parlamenta iesaistīšanu debatēs saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru; aicina Komisiju apspriesties ar Parlamentu par nosacījumiem, kas piemērojami valsts un vietējo iestāžu pieņemtu lēmumu un aktu uzraudzībā;
3. uzsver, ka publiskais ieguldījums un valsts atbalsts ir īpaši svarīgs, lai uzturētu ekonomikas atlabšanu Eiropā, un ka tam ir izšķiroša nozīme uzņēmumu attīstības finansēšanā nozarēs ar augstu izaugsmes un darbvietu radīšanas potenciālu, piemēram, jaunajās informācijas un komunikāciju tehnoloģijās un videi saudzīgā ekonomikā;
4. atzinīgi vērtē Komisijas mērķi VAM procesa principus padarīt skaidrākus, atklātākus un vienkāršākus; uzskata, ka šiem principiem vajadzētu būt gan labi saskaņotiem ar citām ES politikas jomām, gan arī pietiekami skaidriem, paredzamiem un elastīgiem, lai tie atbilstu atsevišķu dalībvalstu un to reģionu vajadzībām, kuri saskaras ar krīzi un lielām ekonomiskām grūtībām; atkārtoti atzīst valsts atbalsta un publisko ieguldījumu nozīmi krīzes risināšanā; pauž bažas par to, ka apspriešanās nolūkā publicētais priekšlikums nav pietiekami balstīts uz pierādījumiem un ka tas varētu būt pretrunā ar vienkāršošanas mērķi, kā arī pietiekami nepapildina kohēzijas politiku, jo īpaši noteikumus uzņēmumu pārvietošanas novēršanai;
5. ņemot vērā satraucošo situāciju bezdarba jomā, īpaši jauniešu vidū, bezdarba līmenim dažos reģionos sasniedzot 50 %, aicina dalībvalstis, reģionus un atbildīgās iestādes par prioritāti uzskatīt ieguldījumus, kas vērsti uz darbvietu radīšanu;
6. uzsver — piešķirot reģionālu valsts atbalstu vistrūcīgākajiem reģioniem, būtu jāveicina nodarbinātība un jauniešu nodarbinātība, un atgādina, ka valsts reģionālais atbalsts būtu jāizmanto mēreni un samērīgi, lai sasniegtu efektīvus un lietderīgus rezultātus;
7. prasa ģeogrāfisko zonējumu saskaņot ar Komisijas jaunajiem priekšlikumiem attiecībā uz kohēzijas politiku un jo īpaši attiecībā uz jaunas tādu pārejas reģionu kategorijas izveidi, kuru IKP ir 75–90 % no ES vidējā rādītāja, un ierosina izveidot vienkāršotu sistēmu, kurā visi pārejas reģioni tiktu uzskatīti par iepriekš noteiktiem reģioniem, uz ko attiecas 107. panta 3. punkta c) apakšpunkts;
8. uzskata, ka atbalsts krīzē nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai būtu jāsniedz, vienlaikus izstrādājot reģionālās attīstības stratēģiju ar skaidri izvirzītiem mērķiem;
9. uzskata, ka valsts atbalsts galvenokārt būtu jāsniedz MVU, jo, vispārīgi ņemot, tie nodarbina lielāko daļu Eiropas iedzīvotāju un labāk pārzina reģionālās vajadzības, taču nebūtu jāizslēdz arī lielie uzņēmumi, kuri būtiski ietekmē tiešo un netiešo nodarbinātību un veicina tā reģiona attīstību, kurā darbojas;
10. uzskata, ka lielo uzņēmumu tiesības saņemt valsts atbalstu būtu jānosaka ne tikai atkarībā no uzņēmuma lieluma vai nozares, kurā tas darbojas, bet arī atkarībā no to darbvietu skaita, kuras varētu tikt radītas atbalsta saņemšanas rezultātā, no šo darbvietu kvalitātes un ilgtspējības vai arī no projekta ilgtspējības kopumā, ņemot vērā arī ilgtermiņa ietekmi uz attiecīgo reģionu attīstību un situāciju nodarbinātības jomā šajos reģionos; uzsver, ka saskaņā ar subsidiaritātes principu lēmumu pieņemšana par to, kuriem projektiem piemīt

vislielākais potenciāls sasniegt ES politikas jomās izvirzītos mērķus, ir jāatstāj dalībvalstu, attiecīgo reģionu un vietējo pārvaldes iestāžu ziņā;

11. vērš uzmanību uz sociālas un iekļaujošas ekonomikas modeli, jo šis ekonomikas modelis būtu jāatbalsta, ņemot vērā tā ieguldījumu ekonomikas attīstībā un sociālajā kohēzijā; tādēļ prasa diferencētu attieksmi pret šo jomu;
12. atzinīgi vērtē Komisijas ierosināto drošības klauzulu, kas uzliek pienākumu lielajiem uzņēmumiem piecus gadus vai MVU — trīs gadus saglabāt ieguldījumus un radītās darbvietas reģionā, kurā atbalsts piešķirts;
13. ierosina iekļaut klauzulu par atbalsta pilnīgu atgūšanu, kā paraugu izmantojot spēkā esošās Struktūrfondu pamatregulas 57. pantu; šī atgūšanas klauzula būtu spēkā piecus gadus pēc atbalsta piešķiršanas, ja tiktu skarts līdzfinansētās darbības raksturs vai atbalsta izmantošanas nosacījumi, ja darbība radītu nepamatotu priekšrocību uzņēmumam vai publiskai iestādei, ja mainītos kāda infrastruktūras elementa īpašumtiesības vai ja tiktu izbeigta produktīva darbība; uzskata, ka dalībvalstīm un Komisijai būtu jānodrošina, ka struktūrfondu atbalstu nesaņem uzņēmumi, kam tiek vai ir tikusi piemērota atgūšanas procedūra pēc produktīvās darbības pārvietošanas dalībvalstī vai uz citu dalībvalsti.

KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS

Pieņemšanas datums	29.5.2013
Galīgais balsojums	+: 36 -: 1 0: 3
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Regina Bastos, Edit Bauer, Heinz K. Becker, Pervenche Berès, Vilija Blinkevičiūtė, Philippe Boulland, David Casa, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Minodora Cliveti, Marije Cornelissen, Emer Costello, Andrea Cozzolino, Sari Essayah, Richard Falbr, Marian Harkin, Nadja Hirsch, Danuta Jazłowiecka, Martin Kastler, Ádám Kósa, Jean Lambert, Verónica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Thomas Mann, Csaba Őry, Siiri Oviir, Sylvana Rapti, Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Jutta Steinruck, Traian Ungureanu, Andrea Zanoni
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Françoise Castex, Jürgen Creutzmann, Filiz Hakaeva Hyusmenova, Ria Oomen-Ruijten, Antigoni Papadopoulou, Csaba Sógor

KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS

Pieņemšanas datums	30.5.2013
Galīgais balsojums	+: 33 -: 6 0: 3
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Luís Paulo Alves, Jean-Jacob Bicep, John Bufton, Nikos Chrysogelos, Francesco De Angelis, Danuta Maria Hübner, Filiz Hakaeva Hyusmenova, Vincenzo Iovine, María Irigoyen Pérez, Seán Kelly, Mojca Kleva Kekuš, Constanze Angela Krehl, Petru Constantin Luhan, Iosif Matula, Erminia Mazzoni, Ana Miranda, Jens Nilsson, Jan Olbrycht, Wojciech Michał Olejniczak, Markus Pieper, Tomasz Piotr Poręba, Georgios Stavrakakis, Csanád Szegedi, Nuno Teixeira, Lambert van Nistelrooij, Oldřich Vlasák, Kerstin Westphal, Hermann Winkler, Joachim Zeller, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Martina Anderson, Karin Kadenbach, Lena Kolarska-Bobińska, Elisabeth Schroedter, Patrice Tirolien, Evžen Tošenovský, Giommara Uggias, Manfred Weber, Iuliu Winkler
Aizstājēji (187. panta 2. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	Albert Deß, Takis Hadjigeorgiou, Katarína Neveďalová